

Hoofdstuk 11 **SPORTFACILITEITEN**

Sporthal aan de Van Akenstraat

In 1969 had Geleen slechts één sporthal, die aan de Groenstraat lag en die door veel actieve sportmensen bezocht werd. Tussen 8.00 en 16.00 uur werd hier dagelijks gymnastiekonderwijs gegeven. Aansluitend gebruikten verenigingen de hal tot 23.00 uur. Verzoeken van andere verenigingen moesten meermaals afgewezen worden. Nieuwe sporten kwamen door het gebrek aan ruimte helemaal niet van de grond. De voorbereiding van een tweede sporthal werd ter hand genomen.

Waarom in Geleen-Zuid? Als basisbezetting zouden ca. 40 uren per week ingevuld worden door gymnastiekonderwijs van de lagere scholen en het voortgezet onderwijs in Geleen-Zuid.

In januari 1971 ging de eerste spade in de grond aan de Van Akenstraat, direct naast de gymzalen van de Scholengemeenschap Sint-Michiel. Aannemer Muyres bouwde in acht maanden een sporthal naar een ontwerp van de Ned. Heidemij. Een sobere hal, maar aan de vloer werd veel aandacht besteed. Het resultaat was een praktisch onverwoestbare vloer, die voor alle zaalsporten geschikt was. De opening vond plaats op 17 september 1971 door Burgemeester Elsenburg. Aansluitend werden korte demonstraties gegeven van badminton en judo; twee sporten die men wilde ontwikkelen in Geleen. In september 1971 was de zaal al praktisch bezet met handballen, volleybal, zaalhockey, zaalvoetbal, microkorfbal en tennis.

Uit een nacalculatie in 1977 bleek dat in totaal 1,2 miljoen gulden was uitgegeven. Aan de architect, de bouw en het meerwerk, de inrichting van de hal, de aanleg van de parkeerplaats en aan het toezicht houden door de gemeente. Het onderwijs gebruikte de hal toen bijna 50 uren per week en anderen een kleine 20 uren. Geen gek resultaat!

Afbraak van de sporthal in 1988.

Foto: mevr. Hamers

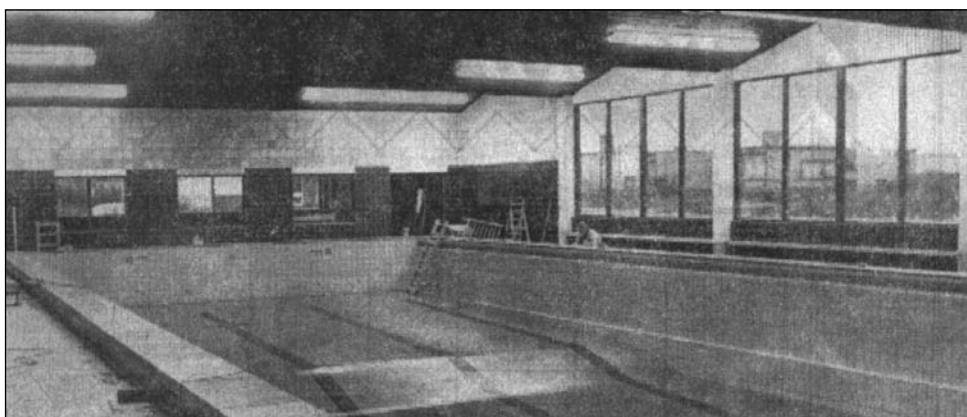
In 1988 is de sporthal afgebroken. Wat daaraan voorafging, hebben we (in 2010) niet meer na kunnen trekken in de openbare archieven van de gemeente. Simpelweg omdat ons boek nodig naar de drukker moest. Maar de redenen laten zich wel ongeveer raden. Het gymnastiekonderwijs zou door het sterk dalende aantal leerlingen grotendeels of geheel in de gymzalen plaats kunnen vinden. En voor sporten zoals tennis, badminton zijn aparte zalen gerealiseerd.

Een overdekt zwembad in Geleen-Zuid: flitsend

Het stond al langer op het verlanglijstje, maar het werd serieus in mei 1970. Toen ging het gemeentebestuur praten met NV Sportfondsenbaden over een "kopie" van het Willem Alexanderbad, dat in mei 1969 geopend was. Het was ontworpen door de Ned. Heidemij en gebouwd door aannemer Demonte uit Weert. Aannemer Marcel Muyres had intussen een zwembad in Brunssum gerealiseerd. Algemene indruk: het bad in Brunssum was mooier, met duidelijker plattegrond en loopwegen, en zeker niet duurder. De gemeenteraad besloot eind december 1970 tot onderhandse aanbesteding. In juni 1971 werd een bouwovereenkomst gesloten met Marcel Muyres voor een bedrag van krap 1,5 mln gulden. De exploitatie van het bad werd gegund aan NV Sportfondsenbaden Geleen, die al een binnen- en buitenbad in beheer had.

Het zwembad zou naast de sporthal op een terrein op de hoek van de Van Akenstraat en de Debeijestraat komen te liggen. Naar verluidt was het terrein gereserveerd voor bijzondere bebouwing, dus een zwembad moest kunnen. Bewoners aan de overzijde van de Debeijestraat, de ventweg van de Van Akenstraat, en de Prof. Zeemanstraat hebben nog wel bezwaar gemaakt tegen de in- en uitritten. Men kwam ze tegemoet door het zwembad 180 graden te draaien en het inrijden via de V. Akenstraat en het parkeerterrein van het complex te leiden. De uitrit bleef aan de Debeijestraat. Eind januari 1972 werden de bassins gevuld met water en kon men er zwemmen. De afmetingen van het grote bad waren: 10 * 25 m met diepte tussen 1,1 en 2,6 m. Het instructiebad was 8 * 12 m en 0,45 tot 1,1 m diep.

De opening van het bad door burgemeester Elsenburg vond plaats op 4 maart 1972. Aansluitend werd de naam onthuld door dr. Van Banning, oud-burgemeester

Het zwembad is nog niet gevuld in feb 1972; door de ramen is nog net een bungalow te zien. Krantenknipsel

van Geleen. Na een demonstratie figuurzwemmen van een groep uit Maastricht werd het bad bezichtigd en was er een receptie in de hal. Overigens keek je vanuit de keuken van Debeijestraat 5 rechtstreeks in het bad.

Eenmaal per week was er watergymnastiek voor bejaarden. Na een jaar namen daar al ca 50 personen aan deel, van wie de oudste 84 jaar was. Soortgelijke lessen waren er ook voor gehandicapten. Beide groepen hadden veel baat bij de opwaartse druk van het water, die de oefeningen lichter maakte. Hulsint meester Jan Debets wist dat natuurlijk ook en kwam een kijkje nemen bij de Ontspanningsvereniging Lichamelijk Gehandicapten.

In december 1972 werden de eerste 23 KNZB-diploma's uitgereikt aan leden van de KBO de Kluis en Lindenheuvel, die 55 tot 68 jaar jong waren. Acte de présence gaven daarbij wethouder Hub Schumans, als voorzitter van het bestuur van het NV Sportfondsenbad-Geleen, en de heer Cloodt als beheerder van de zwembaden. Het schoolzwemmen beperkte zich niet tot leerlingen uit Geleen-Zuid. Ook uit Spaubeek kwam men hier schoolzwemmen; heel handig want de "hele" klas kon gelijktijdig douchen in de douchezaal vol met douchekoppen in het plafond.

Abonnement van echtpaar Goyen, Landsteinerstraat.

Hulsint meester Jan Debets met bloemen voor mw. Van der Mast. Op de badrand: mw. Kik en daarachter mw. Philippen van het Rode Kruis. In het water mw. Janssen. Foto: mw. Van der Mast

Blik op de sporthal, het zwembad en Mixed in 1982. Foto: mevr. Hamers

Toch ging het niet goed met het zwembad. Men was uitgegaan van 250.000 bezoeken per jaar in het Van Banningbad. De eerste drie jaren waren het er rond de 160.000 per jaar. Daarna daalde het aantal gestaag naar ruim 72.000 in 1978. Hoe kwam dat?

- In alle omliggende gemeenten werden tussen 1970 en 1975 zwembaden geopend;
- het aantal scholieren (schoolzwemmen) daalde;
- zwemmen kreeg concurrentie van allerlei andere recreatiemogelijkheden;
- in de overdekte zwembaden kon men weinig meer dan baantjes trekken;
- deze baden een facelift geven was moeilijk.

Op dit punt moet nog even Stichting ODS (Ontspanning Door Sport) genoemd worden. Deze stichting bevorderde sportbeoefening door medewerkers van staatsmijnen en hun gezinsleden. Zij had in 1977 zwemmen op het programma geplaatst. Het aantal werknemers dat onderweg naar huis even baantjes ging trekken groeide gestaag. Daarbij ontstonden overigens wel botsingen van de mannen met dames (clubjes) die in de dwarsrichting gingen zwemmen. Begin 1978 had ODS 130 deelnemers tegen 500 in 1981. Dat kon niet voorkomen dat het totaal aantal bezoeken laag bleef. Kostenreductie bood heel weinig perspectief. De enige andere

bestemming waarvoor het bad geschikt zou zijn was een bowlingbaan annex restaurant. Maar daar vond men geen uitbater voor. De sluiting van het zwembad was ophanden. Het regende nog protesten van de gehandicapten, het FNV, de PSP, en ODS. Het mocht allemaal niet baten. Het Willem Alexanderbad aan de Tunnelstraat had destijds voldoende capaciteit voor alle zwemmers uit Geleen. De gemeenteraad besloot in februari 1983 het Van Banningbad te sluiten, krap 11 jaren na de ingebruikname. In augustus 1983 concludeerde de gemeenteraad dat ombouwen tot wooneenheden voor alleenstaanden en tweepersoons huishoudens technisch moeilijk en dus duur was. Afbraak was dan de enige optie. Flitsend was het: van de snelle besluitvorming over de bouw tot de sloop.

Gymzalen

Aan de Vermeerstraat en de Gounodstraat liggen twee gymzalen. Beide zalen hebben de afmeting 20 X 12 meter en zijn 5 meter hoog. Met een kleedlokaal voor dames en een voor heren. Ze hebben geen kantine. Ze werden en worden gebruikt door leerlingen en volwassenen en voor naschoolse activiteiten.

Gymnastiek in de Vermeerstraat in 1968.

Bronnen:

- *Krantenknipsels van Leo Houben, destijds van Ziekenomroep Sittard*
- *Gemeentearchieven: over het zwembad in de periode 1970-1971, en 1977-1983*
- *Idem: de sporthal van 1969 tot 1977*
- *Foto's van Mevrouw Hamers, Van der Mast en de familie Goyen*